

res (1935).

Per tot Cerdanya hi ha la variant *esturregall* (a què m'he referit supra). A Guils *els asturagals*, NL.: «—? —És un estorrentat de l'aigua» (1935); NL.: «—? —És un Er, i uns a Lló, serres amunt, més enllà dels «Pasturals»; a Osscja coexisteixen les dues variants vocàliques, car serra amunt hi ha *Els asturagals* de Pauils, però d'altra banda em descriuen *La Pòpia* com un «sarrat *esterragallat*». «—? —Eixorrencat, voltat d'ensulsiades» (1959). I altres variants sufixals: «*L'asteragals*» un eixorrenc a Formiguera de Capcir (1960); *l'Esterreguissall* nom d'un còrrec coster a Banyuls de la Marenda (1959). Unes *esterreguissades* me les descriu amb aires de seriosa angoixa el pastor de Conat, com rastres de pota arrossegada deixats pels llops «com si haguessin ballat» (1960).

Esterrejar es diu pròpiament de l'acció casolana de les dones, més que dels homes, de netejar enèrgicament atuells, sòl, pell, en part usant terra d'escudelles o altres detergents semblants, però també sense, p. ex. amb aigua, baieta, escombria, a condició que sigui amb enèrgic fregadís. D'aquí la raonable sospita que he emès a l'article *ESTRÍJOL*, que hi hagi superposició amb un derivat de *STRIGILIS*: «Ahont teniu las criadas, muller lleyal? / —a la cuyna, que *esterrejan* --- llautó y aram», *Comte Arnau*, versió reco. a Girona (MilàF, *Romillo*, 78C). «Y'l nou curs de sos sentiments, *esterrejan* les crostes d'egoisme que encara entelaven son amor de pare, deixà a aquest al descubert y triomfà» (el qui s'esterreja raspant fortament fa saltar les crostes que pugui tenir a la pell) *MnVayreda* (*Sang Nova* v, § 11, 434). *Esterreig*; *esterreja*.

Aquí tenim un ús que ens és ben familiar a mi, com a tothom; un altre que devia ser-ho força al meu pare, segons els seus escrits juvenils, no tant. «Quan als dies de sol, la meua fosca companya [una obsessiva amenaça de la mort] s'amagava, retuda per un esplet de llum, me sentia el pit més fort per a respirar amb coratge, *m'esterrejava* en aquell ambient suau i falaguer, i tot jo semblava com si posseís una sensibilitat nova» (*Presons Imag.*, 80). «En Llepa, tot picant la sola, *s'esterrejava* pensant que, si no hi hagués presó... I els ulls de rata se li envidriaven» (*La Casa dels Pudalls*, en *A recés* ---, p. 123); «Si jo pogués tornar les penes que 't fan passar ane tu aquets pillos, crec que m'hi *esterrejaría*», escrivia ell a la meua mare, 10-x-1903, víctima d'intrigants que treballaven per entrebancar la seva reunió amb el marit.

Ho recordo d'un amic de joventut, fill de Terrassa, que en els anys 1924-26 ho deia sovint amb una expressió de fruïció maliciosa, amb aqueix matís de 'recrear-se baixament, amb morosa delectació'. Al meu pare li devia venir de família car ja ho escrivia en un treball publicat a «La Renaixença», 19-iv-1896 (pàgina 2378): «Ibsen --- és fill d'un ambient que no és el meu, d'un estat social que amb prou feines endevinem, part dellà de les fronteres de la nostra terra, *esterrejan*-nos en la galvana d'un poble endarrerit ---». Com a tr., però en un sentit anàleg, en Verdguer mateix: «de desespo *esterrejan* son cap y arrossegan sas

robass», *Colom*, 160.

Parterre [*SLitCos:a*], del fr. *par terre*, gallicisme lleig i superflu, que convé proscriure a benefici dels bons mots cat. *un jaç, un erol, de flors* etc.

Soterrar [fi S. XIII]. «*Soterrar* un difunt», Lull (*Blanq.*, *NCl.* i, 110.13). «Eu són *sote<r>rat* aysi», paraules meravelloses d'un màrtir mort i mal enterrat, *VidesR*, 80v1, n. 82; traduït *sepultus* (amb variant *soterrat* en el ms. B); Desclot, ed. Buchon 4m.; «que pogués hom *soterrar* lo cors» ross., a. 1349 (*InvLC*); «*soterrar* los morts», Eiximenis (*Do. Comp.*, *CoDo-ACA* XIII, 313); «lo rey --- tramès a una ciutat, a dos piques, a dos piques de bell marbre en quèls metés; e --- féu *soterrar* Melis --- en la sgleya de sent Pere, e Amic en aquella de sent Eusebi», *Amic e Melis* (*NCl.* XLVIII, 144); «Dona ja vella / hi viu portar / a *soterrar*: / sobte lo cos, / moltès, grans plòs / feyen, e plant / --- / lo cap e cara / se n'arrapaven», *JRoig* (*Spill*, 3385); «puys, despenjada / --- / fora sagrat / tost *soterrat* / aquell son cos» id. (id. 4902); «no *soterrats* / senys guany algú» id. (id. 12664). També es deia de colgar altres coses: «en algunes gerres tenia *soterrat*, tot lo seu thesor; e trobaràs en --- tantost al peu estan les gerres», *Curial* (*NCl.* III, 139).

Igual que en altres derivats de *terra*, la *e* pogué passar a *a* en posició pretònica (cf. supra, *tarròs, tarrat*): «quan mor tal persona, on la *sotarren?* En infern», *StVicentF* (*Serm.* i, 283.22); com si hi hagués alternança morfològica *soterr/sotarr*, però curiosament aquesta variant sembla com si, en *StVicentF*, fos la de les formes rizotòniques: «*soterrar* los morts obra és de misericòrdia --- car los nostres cossos morts puden --- e per ço és necessari que-ls *sotarre* hom», *StVicentF* (*Serm.* ii, 133.13); «el poble --- *sotarra* la sardina en broma y per diversió», *MGadea* (*T. del Xè* i, 75); «el pantano vell està dins, *sotarrat* a la badina», *Alcora* (1961).

«MORT Y SEPULTURA: lo llit dels morts --- los fossers o qui *soterrèn* los morts: vespillo, pollinctor; les gramalles ---», *OPou* (*ThPu.*, 242). «Una pàtria tenia, rovell d'ou de la terra, / ja no tinc pàtria dolça, ni res de quant aymí: / ton bras, ton bras, terrible, per sempre m'ho *soterra*, / tan sols me deixares per a plorar sa fix», *Atl.* 1867, vi, 12c. Conservat popular en el *Migjorn* (*Canyissaes*, 110, cita a *PLATERA*). Substantivat, per dir 'un enterrament': «El polisó --- a algunes els sentava tan bé com una guitarra en un *sotarrar*», *MGadea* (*T. del Xè* ii, 106; de nou iii, 104). I també s'havia dit així en cat. central: en les ordinacions dels barquers nous de Bna., l'any 1519 (Arx. Mun.) n'hi ha una «sobre lo anar a combregars y *soterrars* de confrars». *Soterrador* [Busa-N., Lab., p. 1037]. *Soterrament* [Busa-N., Lacav.; 'enterrament' S. xv, *DAG.*; Lab. 1037]. *Dessoterrar*; *dessoterrament*.

Soterrani ant. adj.: «Aníbal temptà de fugir per uns locs *soterranis*, per vies amagades», *AntCanals* (*Scipió*, 560; *NCl.*, 83); «una sua cambra *soterrània*», *Decam.* vii, § 5, 404.10 [ed. 1961 «in una camera *terrena*», 434.4]; «llocs *soterràneos*: hypogéum», *O. Pou* (*ThPu.*, 17); «capella *soterrànea*», *Ardits* iii, 124.